

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No: 2023/195

K A R A R

Cumhurbaşkanının 10.03.2023 tarihli ve 2023/121 sayılı kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçiminin yenilenmesine karar verilmiş olup, anılan karar Resmî Gazete'nin 10.03.2023 tarihli ve 32128 Mükerrer sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Kurulumuzun 10.03.2023 tarihli ve 2023/90 sayılı kararıyla, birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminin 14 Mayıs 2023 Pazar günü, Cumhurbaşkanlığı Seçiminin ikinci oylamaya kalması durumunda 28 Mayıs 2023 Pazar günü yapılmasına karar verilmiştir.

14 Mayıs 2023 tarihinde birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, seçmenler tarafından aday gösterilecek Cumhurbaşkanlığı adaylığı için; Yüksek Seçim Kuruluna başvuran adayların sunduğu bilgi ve belgeler incelenmiş olmakla, konu incelendi.

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 101'inci maddesinde;

"Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından, doğrudan halk tarafından seçilir.

Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanlığı seçilebilir.

Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir.

Cumhurbaşkanı seçilen milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.

Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir.

İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması halinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. İkinci oylamaya tek adayın kalması halinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların salt çoğunluğunu aldığı takdirde Cumhurbaşkanı seçilir. Oylamada, adayın geçerli oyların çoğunluğunu alamaması halinde, sadece Cumhurbaşkanı seçimi yenilenir.

Seçimlerin tamamlanamaması halinde, yenisi göreve başlayıncaya kadar mevcut Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin diğer usul ve esaslar kanunla düzenlenir.”,

6271 sayılı Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu'nun 6'ncı maddesinde;

"(1) Kırk yaşını doldurmuş ve yükseköğrenim yapmış Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri veya bu niteliklere ve milletvekili seçilme yeterliğine sahip her Türk vatandaşı Cumhurbaşkanı seçilebilir.”,

7'nci maddesinde;

"(1) Cumhurbaşkanlığına;

a) Siyasi parti grupları,

b) En son yapılan milletvekili genel seçiminde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler,

c) En az yüzbin seçmen,

aday gösterebilir.

(2) Aday gösterilmek, kişinin yazılı muvafakatine bağlıdır.

(3) Aday gösterme süresinin sona erdiği tarihten itibaren hiçbir şekilde yeni aday gösterilemez.”,

8/A maddesinde;

“(1) Cumhurbaşkanlığına en az yüzbin seçmenin yazılı teklifiyle aday gösterilebilir.

(2) Seçmenlerce aday gösterilmek isteyen kişi,

a) Kimlik ve açık adres bilgilerini ihtiva eden başvuru dilekçesi ve seçilme yeterliğine ilişkin belgelerle,

b) En yüksek derecedeki Devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılmakta olan her türlü ödemelerin bir aylık brüt tutarının on katının ilgili maliye veznesine emaneten yatırıldığına dair makbuzla,

Yüksek Seçim Kuruluna bizzat başvurur.

(3) Yüksek Seçim Kurulu, başvuru dilekçesi ve eklerini iki gün içinde inceler. İnceleme sonucunda:

a) Başvuranın, seçilme yeterliğinin bulunmadığının tespit edilmesi halinde, başvuru reddedilir. Başvuran bu kararın bildirilmesinden itibaren iki gün içinde dilekçeyle yeniden inceleme talebinde bulunabilir. Yüksek Seçim Kurulu, bu talebi üç gün içinde karara bağlar.

b) Bilgi ve belgelerde eksiklik bulunması halinde, eksikliklerin tamamlanması için iki gün süre verilir. Bu süre içinde eksiklikler tamamlanmadığı takdirde başvuru reddedilir.

(4) Yüksek Seçim Kurulu, başvurusu kabul edilen kişileri ilan eder. Seçmenler, ancak bu ilanda belirtilen kişilerden sadece biri için bir kez teklifte bulunabilirler.

(5) Seçmenler, adaylık teklifi için kayıtlı oldukları ilçe seçim kuruluna bizzat başvururlar. Başvuranın, seçmen niteliğine sahip olduğu ve daha önce aday teklifinde bulunmadığı tespit edildikten sonra, ilan edilen listedeki kişiler arasında tercih yaptırılarak adayın bilgilerini ihtiva eden form imzalatılır ve elektronik ortamda da kaydedilir. Başvuran seçmene, aday teklifinde bulunduğu dair belge verilir. Aday gösterme formları, elektronik ortamda Yüksek Seçim Kuruluna iletilir ve fiziki olarak ilçe seçim kurullarında saklanır. Aday gösterilmek isteyen kişinin talebi halinde, hakkında aday teklifinde bulunanlara ilişkin formlar ve diğer bilgiler kendisine verilir. İtiraza ilişkin hususlar Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenir.

(6) Belirlenen süre içinde yüzbin seçmen tarafından teklif edilen kişiler, geçici aday listesinde gösterilir.

(7) Yüzbin seçmen tarafından aday teklifinde bulunulması veya ölüm hallerinde maliye veznesine emaneten yatırılan tutar, seçimden sonra talep üzerine ilgilie iade edilir. Diğer hallerde bu tutar, Hazineye gelir kaydedilir.

(8) Aday teklifine ilişkin işlemler için ilçe seçim kurullarında yeteri kadar personel görevlendirilir ve gerekli tedbirler alınır.

(9) Aday teklifine ilişkin başvuru ve formların şekli ile yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin aday göstermeleri dâhil bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.",

9'uncu maddesinde;

"(1) Yüksek Seçim Kurulu, adaylar hakkında yaptığı inceleme sonucunda seçilme yeterliğini ve aday gösterilme şartlarını taşıyanları gösteren geçici aday listesini belirler. Geçici aday listesi ve itiraz süresi Resmî Gazetede yayımlanır.",

10'uncu maddesinde;

"(1) Resmî Gazetede yapılan ilândan itibaren iki gün içinde, geçici aday listesine veya bu listeye alınmama ilişkin karara karşı Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilebilir.

(2) Yüksek Seçim Kurulu itirazları üç gün içinde kesin karara bağlar ve kesin aday listesini Resmî Gazetede yayımlar.",

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 11'inci maddesinde;

"Aşağıda yazılı olanlar milletvekili seçilemezler:

a) İlkokul mezunu olmayanlar,

b) Kısıtlılar,

- c) Askerlikle iliřiđi olanlar,
- d) Kamu hizmetinden yasaklılar,

e) Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar,

f) Affa uğramış olsalar bile;

1. Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar,

2. Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkûm olanlar,

3. Terör eylemlerinden mahkûm olanlar,

4. Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkûm olanlar.” (mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre yazılı suçların 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda karşılığı olan suçlardan mahkum olanlar da aynı kapsamda değerlendirilir.),

hükümleri yer almaktadır.

Yüksek Seçim Kurulunun 13.03.2023 tarihli ve 2023/99 sayılı Kararı ile kabul edilen Seçim Takvimi'nde;

21 Mart 2023 Salı günü;

"3- Cumhurbaşkanı adaylığı için seçmenler tarafından aday gösterilmek isteyenlerin bilgi ve belge eksikliklerinin tamamlanmasının son günü (saat 17.00),

4- Cumhurbaşkanı adaylığı için seçmenler tarafından aday gösterilmek isteyenlerden başvuruları kabul edilenlerin Yüksek Seçim Kurulunca ilanı (saat 20.00),”

olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, Yüksek Seçim Kurulunun 15.03.2023 tarihli ve 2023/112 sayılı Kararının "Başvuruda aranacak belgeler" başlıklı (III) numaralı maddesinde seçmenler tarafından aday gösterilecek Cumhurbaşkanı adaylığı için başvuran Cumhurbaşkanı adaylarından;

1- Adayın;

a) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını gösteren nüfus cüzdanı örneği,

b) Yükseköğrenim yapmış olduğunu gösteren onaylı diploma örneği,

c) Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünden alınan adli sicil ve arşiv kaydının aslı (nüfus kayıt örneği, öğrenim/mezun belgesi ve adli sicil ve arşiv kaydı belgesinin e-Devlet kapısından (www.turkiye.gov.tr) (karekodlu) alınmış olanların da kabul edileceğine),

ç) En yüksek derecedeki Devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılmakta olan her türlü ödemelerin bir aylık brüt tutarının on katının (555.980,00 TL -beşyüzellibeşbindokuzyüzseksen Türk Lirası-) ilgili Maliye veznesine emaneten yatırıldığına dair makbuz (6271/8/A-2-b),

d) 6 adet (4x6) santimetre ebadında arka fonu beyaz (arka fonda bayrak, resim, dini sembol vs. olmayan) vesikalik renkli fotoğrafları ile oy pusulasında yer almak üzere fotoğrafın yüksek çözünürlüklü elektronik ortamda hazırlanmış hâlinin,

isteneceği kurala bağlanmıştır.

Yüksek Seçim Kurulunca kabul edilen Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak Seçim Takvimi'ne göre, 19 Mart 2023 Pazar günü başlayıp 20 Mart 2023 Pazartesi günü saat 17.00'ye kadar Yüksek Seçim Kuruluna **bizzat yapılan** başvuruların incelenmesi neticesinde;

1- Cumhurbaşkanlığı adaylığına süresi içerisinde seçmenler tarafından aday gösterilmek için başvuran (alfabetik sıraya göre);

- Davut TURAN,

- Doğu PERİNÇEK,

- Erkan TRÜKTEN,

- Halil Murat ÜNVER,

- Hilmi ÖZDEN,

- İrfan UZUN,

- Muhammed Ali Fatih ERBAKAN,

- Muharrem İNCE,

- Sinan OĞAN,

- Tevfik Ahmet ÖZAL,

- Yakup TÜRKAL'ın,

Kanunda aranan şartları taşıdıkları anlaşıldığından başvurularının kabulüne,

2- Davut TURAN, Doğu PERİNÇEK, Erkan TRÜKTEN, Halil Murat ÜNVER, Hilmi ÖZDEN, İrfan UZUN, Muhammed Ali Fatih ERBAKAN, Muharrem İNCE, Sinan OĞAN, Tevfik Ahmet ÖZAL ve Yakup TÜRKAL için 22-27 Mart 2023 tarihlerinde 08.00 - 20:00 saatleri arasında ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına seçmenler tarafından başvurularak teklifte bulunulabileceğine (saat 20.00 itibarıyla sırada bekleyenlerin de tespitinin yapılarak bu kişilerin de teklif işlemlerinin tamamlanması gerektiğine, saat 20.00'den sonra gelenlere teklifte bulundurulmayacağına),

karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- Cumhurbaşkanı adaylığına süresi içerisinde seçmenler tarafından aday gösterilmek için başvuran (alfabetik sıraya göre);

- Davut TURAN,
- Doğu PERİNÇEK,
- Erkan TRÜKTEN,
- Halil Murat ÜNVER,
- Hilmi ÖZDEN,
- İrfan UZUN,
- Muhammed Ali Fatih ERBAKAN,
- Muharrem İNCE,
- Sinan OĞAN,
- Tevfik Ahmet ÖZAL,
- Yakup TÜRKAL'ın,

Kanunda aranan şartları taşıdıkları anlaşıldığından başvurularının kabulüne,

2- Davut TURAN, Doğu PERİNÇEK, Erkan TRÜKTEN, Halil Murat ÜNVER, Hilmi ÖZDEN, İrfan UZUN, Muhammed Ali Fatih ERBAKAN, Muharrem İNCE, Sinan OĞAN, Tevfik Ahmet ÖZAL ve Yakup TÜRKAL için 22-27 Mart 2023 tarihlerinde 08.00 - 20:00 saatleri arasında ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına seçmenler tarafından başvurularak teklifte bulunulabileceğine,

3- Karar örneğinin;

a) Resmî Gazete’de yayımlanmasına,

b) Yüksek Seçim Kurulu duyurusu olarak TRT aracılığı ile yayımlanmasına,

4- Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne Kurulumuz internet sitesi www.ysk.gov.tr adresinde yayımlanmasına,

5- Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderilmesine,

21.03.2023 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Ahmet YENER

Başkanvekili
Ekrem ÖZÜBEK

Üye
Ali ÜRKER

Üye
Talip BAKIR

Üye
Dr. Serdar MUTTA

Üye
Mahmut AKGÜN

Üye
Feyzi EROĞLU

Üye
İsmail KALENDER

Üye
Ali ÇOPUR